

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

Təsdiq edirəm:
Tədris məsələləri üzrə prorektor v.i.e:

 dos. Zaur Məmmədov
"___" ___ 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 6008007 - "Turizm bələdçiliyi", 6008008 - "Turizm işinin təşkili".

Fakültə: "İqtisadiyyat və idarəetmə"

Kafedra: "İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə"

1. Fənn haqqında məlumat :

Fənnin adı: Menecmentin əsasları (İşçi tədris proqramı: Lənkəran Dövlət Universitetinin 22 dekabr 2025-cü il tarixli 04 sayılı protokolu ilə təsdiq edilmişdir).

I.Fənn haqqında məlumat :

Fənnin kodu: İPF-B05

Tədris ili: II (2025-2026). Semestr: IV

Tədris yükü cəmi: 50 saat. Auditoriya yükü-14 saat: (Mühazirə- 10 saat, seminar-4 saat).

Təhsilalma forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 5

Auditoriya № :

Saat :

II.Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi: *i.f.d. Fərid Xankişiyyəv*

Kafedranın ünvanı: Lənkəran şəhəri, Füzuli küç., 170 a, 1 sayılı korpus.

Məsləhət saati: IV-V günlər: saat 11⁰⁰-13⁰⁰

E-mail ünvanı: *ferid_khan@mail.ru*

III. Tövsiyyə olunan dərslik və dərs vəsaitləri:

1. Manafov Q.N. "Sahibkarlıq nəzəriyyəsi". Bakı-2011.
2. Həsənov H.S. "Korporativ idarəetmənin təməl daşları". Bakı-2012
3. Ə.H.Ələkbərov, M.Ə.Vəliyev, S.H.Pürhani. Menecment. Bakı-2013.
4. Abbasov İ.M., Sadiqov R.F. "Menecment". Bakı-2013.
5. Л.С. Ружанской, И. В. Котляревской "Общий Менеджмент" Екатеринбург-2017.
6. Кулешова А. А., "Основы Менеджмента" – Харьков-2013.
7. David S. Bright, Wright, Anastasia H. CPrinciples of managment, Texas-2019.

IV.Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün ilkin olaraq "Turizmə giriş" kimi fənlərin tədrisi zəruridir.

V.Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda "Marketingin əsasları" fənnin tədrisinə ehtiyac vardır.

VI.Fənnin təsviri və məqsədi: "Menecmentin əsasları" fənni dedikdə, fənlərarası elmi biliklər sahəsi kimi başa düşülür. Çünki elə bir sahə yoxdur ki, orada idarəetməyə ehtiyac

olmasın. Məsələn, maliyyə iqtisadiyyatın bir sahəsidir və onun menecmenti də vardır. Həmçinin istehsal, marketing, innovasiya, kommersiya, informasiya və s. Menecment xalq təsərrüfatının, onun ayrı-ayrı sahələrinin idarə edilməsinin əsasını təşkil edir. Menecment çox məsuliyyətli bir fəaliyyətdir. Bu məqsədlə, idarəetmənin təsirli və məqsədyönlü olması üçün idarə edən şəxslərin bilik və bacarıqlara malik olması vacibdir.

Tələbələrə idarəetmənin tarixi və məktəbləri haqqında məlumatlar verilməsi, menecerlərin funksiyalarından, idarəetmə metodlarından, idarəetmədə informasiya və kommunikasiyanın önəmindən və s.-dən bəhs edilməsi nəzərdə tutulur. Həmçinin idarəetməyə elmi cəhətdən yanaşma, müəssisələrin təşkilati-quruluşu, idarəetmə üsulu və üslubu, menecmentin prinsipləri, təsərrüfat subyektlərinin təşkilati-hüquqi formaları və onların idarə olunması haqqında məlumatlar verilir. Menecmentə elmi yanaşma idarəetmə fəaliyyətinə, idarəetmə prosesinə, onun funksiya, metod və prinsiplərinə elmi-nəzəri baxışların məcmusundan ibarətdir. Kursun tədrisi zamanı menecmentin alt sistemləri elmi cəhətdən şərh olunur, idarəetmə prosesinin həyata keçirilməsi texnologiyası izah edilir, bu zaman tələb olunan idarəetmə vasitələri və alətlərinin təsviri verilir.

VII.Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saallarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII.Qiyətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə, 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. Əgər fənn üzrə həm seminar və həm də laboratoriya varsa onda 10 bal seminara, 10 bal isə laboratoriyaya görə verilir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açma bilər.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə

1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: *Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.*

X. Təqvim planı: *Mühazirə 10 saat, seminar 4 saat, Cəmi: 14 saat*

№	Keçirilən mühazirə mövzularının məzmunu	Mühazirə		Seminar	
		Saat	Tarix	Saat	Tarix
1	2	3	4	5	6
1.	<p>Mövzu 1. "Menecment" anlayışının mahiyyəti və xarakterik xüsusiyyətləri. İdarəetmə nəzəriyyələrinin təkamülü. İdarəetmənin təşkili formaları və üslubları</p> <p>Plan:</p> <p>1. Menecmentin məqsədi, vəzifələri və xarakterik xüsusiyyətləri 2. Menecer: tipologiya və ümumi psixoloji tələblər 3. Menecmentdə yanaşmalar 4. İdarəetmə məktəbləri 5. İdarəetmə prinsipləri və onların xüsusiyyətləri 6. İdarəetmənin növləri və ona təsir edən amillər 7. İdarəetmə səviyyələri 8. İdarəetmənin formal və qeyri-formal təşkili 9. İdarəetmə üslubları</p>	2		2	
2.	<p>Mövzu 2: İdarəetmənin əsas və köməkçi funksiyaları. İdarəetmə metodları və onun effektivliyində risklərin önəmi. Kommunikasiya prosesi və onun təsnifləşdirilməsi</p> <p>Plan:</p> <p>1. İdarəetmənin planlaşdırma və təşkilat funksiyaları 2. İdarəetmənin motivləşdirmə funksiyası 3. İdarəetmənin nəzarət və marketinq funksiyaları 4. İdarəetmənin köməkçi funksiyaları 5. İdarəetmədə metod anlayışı və iqtisadi metod 6. İnzibati və sosial-psixoloji metod 7. İdarəetmə effektivliyində risklərin önəmi 8. Kommunikasiya anlayışı və onun növləri 9. Təşkilati kommunikasiya</p>	2			

3.	<p>Mövzu 3: Kadr ehtiyatlarının idarəedilməsinin təşkili. İdarəetmədə tərbiyə və etikanın önəmi. Komanda işi, rəhbərlik və liderlik.</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Kadr xidməti fəaliyyətinin menecment sistemində yeri və rolu 2.Kadr ehtiyatlarının idarə olunması 3.İdarəetmədə tərbiyə komponentləri 4.İşgüzar ünsiyyət və işgüzar etikanın universal prinspləri 5.Stres və münaqişə hallarının idarə edilməsi 6.Komanda işinin effektivliyi 7.Komandanın inkişaf mərhələləri 8.Rəhbərin keyfiyyət göstəriciləri 9.Liderlik anlayışı və fərqləndirici xüsusiyyətləri 	2		2	
4.	<p>Mövzu 4.Firmanın strategiyası və onun təhlili. İstehsalatda idarəetmə prosesinin təşkili</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Strategiyaların SWOT və GETS təhlil modelləri 2. Firmanın strategiyasının seçilməsi 3. Strategiyanın işlənilməsi 4. Mövcud strategiyanın səmərəlilik meyarları 5. İstehsalın idarəedilməsi 6. Keyfiyyətin idarə edilməsi 7.İdarəetmə prosesi və onun həyata keçirilməsi texnologiyası 8.İdarəetmə qərarlarının mahiyyəti və xüsusiyyətləri 	2			
5.	<p>Mövzu 5. Menecerlik qabiliyyəti və onun xarakterik xüsusiyyətləri. Daxili və xarici etik problemlərinin idarə edilməsi.</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Menecmentdə rəhbər anlayışı 2.Müasir dövrdə rəhbər anlayışı 3.Menecerin mövcud resurslardan səmərəli istifadəsi 4.Korporasiya daxili davranış 5.İşçilərin əməl etməli olduqları etik davranışlar 6.Korporasiyanın xarici etik problemləri 	2			
Cəmi:		10		4	

XI.Fənn üzrə tələblər: Tələbə fənnin öyrənilməsi zamanı bacarmalıdır: idarəetmə zamanı rəhbərin sahib olması olduğu üstün keyfiyyətləri öyrənmək; rəhbərin qəbul etdiyi qərarların müsbət və mənfi tərəflərini təhlil etmək ; kadr potensialının düzgün idarə edilməsinə nail olmaq.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Menecmentin inkişaf tarixinin əsas mərhələlərini, onun başlıca nəzəriyyələrini və anlayışlarını təsvir edir ;
- Biznes idarəetməsi sahəsində əsas anlayışları və menecment funksiyalarını izah edir ;

- Biznes mühitini təhlil etməyi və təşkilatın müxtəlif maraqlı tərəflərinin ehtiyaclarını nəzərə almağın yollarını başa düşür ;
- Şirkətin missiyası və gələcəyə baxışı ilə bağlı nümunələr göstərə bilər ;
- Müxtəlif idarəetmə səviyyələrində menecerin malik olduğu bacarıqlara yiyələnir ;
- Menecerin icra etdiyi tapşırıqları və təşkilatda oynadığı rolu izah edir ;

XIII.Tələbələr fənn haqqında fikirlərinin öyrənilməsi : -----

XIV. Kollokvium sualları:

Kollokvium sualları :

- 1.Menecer: tipologiya və ümumi psixoloji tələblər
- 2.İdarəetmə prinsipləri və onların xüsusiyyətləri
- 3.İdarəetmənin növləri və ona təsir edən amillər
- 4.İdarəetmənin planlaşdırma və təşkilətmə funksiyaları
- 5.İdarəetmənin motivləşdirmə funksiyası
- 6.Kommunikasiya anlayışı və onun növləri
- 7.Kadr xidməti fəaliyyətinin menecment sistemində yeri və rolu
- 8.Komandanın inkişaf mərhələləri
9. Strategiyanın işlənilməsi
10. Keyfiyyətin idarəedilməsi

XV.İmtahan sualları:

- 1.Menecer: tipologiya və ümumi psixoloji tələblər
- 2.Menecmentdə yanaşmalar
- 3.İdarəetmənin növləri və ona təsir edən amillər
- 4.İdarəetmə səviyyələri
- 5.İdarəetmənin formal və qeyri-formal təşkili
- 6.İdarəetmənin planlaşdırma və təşkilətmə funksiyaları
- 7.İdarəetmənin motivləşdirmə funksiyası
- 8.İdarəetmədə metod anlayışı və iqtisadi metod
- 9.İdarəetmə effektivliyində risklərin önəmi
- 10.Kommunikasiya anlayışı və onun növləri
- 11.Kadr xidməti fəaliyyətinin menecment sistemində yeri və rolu
- 12.Kadr ehtiyatlarının idarə olunması
- 13.İşgüzar ünsiyyət və işgüzar etikanın universal prinsipləri
- 14.Komanda işinin effektivliyi
- 15.Komandanın inkişaf mərhələləri
- 16.Liderlik anlayışı və fərqləndirici xüsusiyyətləri
17. Firmanın strategiyasının seçilməsi
18. Strategiyanın işlənilməsi
19. Keyfiyyətin idarə edilməsi
- 20.İdarəetmə prosesi və onun həyata keçirilməsi texnologiyası
- 21.Menecmentdə rəhbər anlayışı
- 22.Müasir dövrdə rəhbər anlayışı
- 23.Menecerin mövcud resurslardan səmərəli istifadəsi
- 24.Korporasiya daxili davranış
- 25.İşçilərin əməl etməli olduqları etik davranışlar

"Menecmentin əsasları" fənni üzrə fənninin sillabusu 6008007 - "Turizm bələdçiliyi", 6008008 - "Turizm işinin təşkili" ixtisasları üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus "İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə" kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq olunmuşdur (22 dekabr 2025-cü il, protokolu №4).

Kafedra müdiri v.i.e. :

Fənn müəllimi:

dos. G.T.Əliyeva

dos., i.f.d. F.X.Xankişiyev